

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. heinäkuuta 2023
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2023/0250(COD)

11840/23
ADD 3

JAI 1007
COPEN 259
DROIPEN 110
FREMP 218
SOC 537
CODEC 1373

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. heinäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2023) 247 final
Asia:	KOMISSIION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA Oheisasiakirja Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puittepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta annetun direktiivin 2012/29/EU muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2023) 247 final.

Liite: SWD(2023) 247 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.7.2023
SWD(2023) 247 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTENARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi

rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäättöksen 2001/220/YOS korvaamisesta annetun direktiivin 2012/29/EU muuttamisesta

{COM(2023) 424 final} - {SEC(2023) 270 final} - {SWD(2023) 246 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä

Vaikutustenarviointi: uhrien oikeuksia koskevan direktiivin (direktiivi 2012/29/EU) tarkistus

A. Toimenpiteen tarve

Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?

Tämä vaikutustenarviointi perustuu uhrien oikeuksia koskevan direktiivin, jäljempänä 'direktiivi', arviointiin. Kyseinen direktiivi on tärkein uhrien oikeuksia koskeva horisontaalinen väline. Siinä vahvistetut oikeudet koskevat kaikkien rikosten kaikkia uhreja, kuten oikeus saada tietoja, oikeus tukeen ja suojeluun uhrien yksilöllisten tarpeiden perusteella, prosessuaaliset oikeudet ja oikeus saada rikosoikeudellisen menettelyn päättyessä päätös rikosentekijän velvoittamisesta korvauksen maksamiseen.

Kesäkuussa 2022 julkaistu arviointi osoitti, että direktiivi on tuottanut odotettuja hyötyjä erityisesti siinä, miten toimivaltaiset viranomaiset kohtelevat uhreja ja miten uhrit voivat käyttää oikeuttaan saada tietoa, suojelua ja tukipalveluja sekä luottaa oikeussuojan toteutumiseen. Arvioinnissa tuotiin kuitenkin myös esiin, että kaikkiin viiteen direktiivissä vahvistettuun keskeiseen oikeuteen liittyy tiettyjä ongelmia. Nämä ongelmat vaikeuttavat uhrien mahdollisuuksia harjoittaa direktiivin mukaisia oikeuksiansa ja heikentävät luottamusta kansallisiin ja muiden jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiin. Heikko luottamus johtaa siihen, ettei kaikista rikoksista ilmoiteta, mikä haittaa eurooppalaisen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen moitteetonta toimintaa. Näiden ongelmien ratkaiseminen edellyttää direktiiviin tehtävää muutosta, joka voidaan toteuttaa vain EU:n tasolla. Viisi suurinta ongelmaa ovat seuraavat:

1. uhrit eivät aina saa **tietoa** oikeuksistaan tai heidän saamansa tiedot ovat puutteellisia, mikä vaikeuttaa näiden oikeuksien käyttöä tai estää sen
2. haavoittuvassa asemassa olevien uhrien (kuten lasten, vammaisten henkilöiden, viharikosten uhrien ja vangittuna olevien tai säilöön otettujen uhrien) **suojelutarpeita** ei aina arvioida oikea-aikaisesti, ja he jäävät vaille tehokkaita suojelutoimenpiteitä, kuten suojelumääräyksiä
3. haavoittuvassa asemassa olevat uhrit eivät usein saa **erityistukea**, kuten pitkäaikaista psykologista hoitoa, eikä lapsiuhreihin usein sovelleta kohdennettua lähestymistapaa
4. uhrien on usein vaikeaa **osallistua rikosoikeudellisiin menettelyihin**, koska he eivät saa oikeudellista neuvontaa ja ohjausta ja koska uhrien asemaa näissä menettelyissä koskevissa säännöissä on eroja
5. uhrien on vaikea **saada korvauksia** kansallisissa ja rajatylittävissä tapauksissa, koska he eivät saa valtiolta tukea rikosentekijän maksettavaksi määrätyn korvauksen täytäntöönpanossa, mikä aiheuttaa toissijaisen uhriksi joutumisen riskin.

Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?

Aloitteen yleistavoitteena on edistää **toimivaa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta**, joka perustuu i) rikosasioissa annettujen tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten sujuvaan tunnustamiseen, ii) korkeaan turvallisuustasoon rikoksista ilmoittamisen parantumisen ansiosta ja iii) uhrikeskeiseen oikeuteen, jossa uhrien asema tunnustetaan ja he voivat luottaa oikeuksiensa toteutumiseen. Tämä tavoite saavutetaan vahvistamalla uhrien oikeuksia koskevia vähimmäisvaatimuksia.

Vaikutustenarvioinnissa määritettiin **viisi erityistavoitetta**:

1. parannetaan merkittävästi uhrien tiedonsaantia, myös niiden, jotka eivät tee rikosilmoitusta

2. mukautetaan uhrien suojelutoimenpiteet paremmin heidän tarpeisiinsa haavoittuvassa asemassa olevien uhrien turvallisuuden varmistamiseksi
3. parannetaan haavoittuvassa asemassa olevien uhrien, myös lasten, mahdollisuutta saada erityistukea
4. edistetään uhrien osallistumista rikosoikeudellisiin menettelyihin
5. helpotetaan mahdollisuutta saada korvaus rikoksentekijältä.

Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?

Edellä kuvattujen ongelmien ratkaisemiseksi tarvittavat toimet voidaan toteuttaa paremmin EU:n tasolla. Tämä parantaisi uhrien oikeuksien toteutumista ja auttaisi vähentämään jäsenvaltioiden säännöissä olevia eroja. Tämä auttaisi puolestaan lisäämään jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta ja helpottaisi tuomioiden ja oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroista tunnustamista sekä oikeudellista ja poliisiyhteistyötä rajatylittävissä rikosasioissa. Muuttamalla uhrien oikeuksia koskevaa direktiiviä puututaan havaittuihin ongelmiin ja parannetaan uhrien kokemuksia kansallisella tasolla ja rajatylittävissä tilanteissa. Jäsenvaltiot eivät olisi yksin pystyneet saavuttamaan tätä tavoitetta.

B. Ratkaisut

Millä vaihtoehdoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei ole, miksi?

Komissio on laatinut joitakin lainsäädännöllisiä toimenpidevaihtoehtoja. Muut kuin lainsäädännölliset vaihtoehdot suljettiin pois, koska uhrien oikeuksia koskeva vuosien 2020–2025 strategia sisältää jo muita kuin lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, jotka on määrä toteuttaa tulevana vuosina. Niiden odotettu vaikutus on otettu huomioon perusskenaariossa. Kaikilla toimenpidevaihtoehdoilla vastataan määritettyihin erityistavoitteisiin.

Erityistavoite 1

- Vaihtoehto I.1: **Luodaan velvoite ottaa käyttöön** lainvalvontaviranomaisten, oikeusviranomaisten (syyttäjät ja tuomarit) ja tukijärjestöjen välinen **kansallinen koordinointimekanismi**. Nämä toimijat tekisivät yhteistyötä sen varmistamiseksi, että uhrit saavat heidän muuttuviin yksilöllisiin tarpeisiinsa mukautettua tietoa. Koordinointimekanismien olisi sisällettävä erityisiä toimintakäytänteitä vangittuna tai muissa suljetuissa laitoksissa oleville uhreille tiedottamisesta.
- Vaihtoehto I.2: **Vaihtoehto I.1** + Luodaan velvoite, jonka mukaan kansalliset **uhrien tukipuhelimet** ovat ensimmäinen yhteyspiste kaikille rikoksen uhreille, niissä tarjotaan emotionaalista tukea ja ohjataan uhrit tarvittaessa erityistukipalveluihin, käytetään EU:n 116 006 -numeroa ja tarjotaan uusinta teknologiaa hyödyntävä verkkosivusto, jotta palvelu on parhaalla mahdollisella tavalla saatavilla yleisimmillä kielillä ja myös vammaisten henkilöiden kannalta.
- Vaihtoehto I.3: **Vaihtoehto I.1** + Perustetaan mekanismi, jolla **uhrien tukijärjestöt tiedottavat uhreille proaktiivisesti** (ja johon sisältyy mahdollisuus kieltäytyä vastaanottamasta tällaista tiedotusta). Kun uhri tekee rikosilmoituksen tai hänet tunnustetaan uhriksi, häneen ottaa yhteyttä uhrien tukijärjestö, joka antaa tietoa uhrien oikeuksista ja tukipalvelujen saatavuudesta. Tähän vaihtoehtoon sisältyy **kaikkia uhrien kanssa yhteydessä olevia ihmisiä tai toimijoita** (uhrien tukijärjestöt, terveydenhuolto- ja sosiaalialan ammattihenkilöt) **koskeva velvoite** tiedottaa uhreille heidän oikeuksistaan.

Analyysin ja arvioinnin mukaan **parhaaksi arvioitu vaihtoehto on I.2.**

Erityistavoite 2

- Vaihtoehto II.1: Varmistetaan, että tällä hetkellä direktiivin 22 artiklassa säädettyä **uhrien suojelutarpeiden henkilökohtaista arviointia parannetaan** lisäämällä siihen seuraavat tekijät: i) arvioinnin toteuttaminen, kun toimivaltaisiin viranomaisiin otetaan yhteyttä ensimmäisen kerran, ii) tukipalvelujen, lainvalvontaviranomaisten ja oikeuslaitoksen mukaan ottaminen, iii) rikosentekijän aiheuttamien riskien arviointi (esimerkiksi alkoholin väärinkäyttö tai aseiden hallussapito) ja iv) yksilöllisten tukitarpeiden arviointi.
- Vaihtoehto II.2: **Vaihtoehto II.1 + Vahvistetaan uhrien fyysistä suojelua koskevien suojelutoimenpiteiden**, kuten suojelumääräysten, käyttöä lisäämällä suojelutoimenpiteet niiden tällä hetkellä direktiivin 23 artiklassa säädettyjen erityistoimenpiteiden luetteloon, joita toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä henkilökohtaisen arvioinnin perusteella.
- Vaihtoehto II.3: **Vaihtoehto II.2 + Määritetään vähimmäisvaatimukset fyysisten suojelutoimenpiteiden**, kuten suojelumääräysten ja todistajansuojelutoimien, sisällölle ja käytön ehdoille henkilökohtaisen arvioinnin jälkeen.

Analyysin ja arvioinnin mukaan **parhaaksi arvioitu vaihtoehto on II.2.**

Erityistavoite 3

- Vaihtoehto III.1: Varmistetaan, että **erityistukipalvelut ovat kaikkien lapsiuhrien saatavilla samoissa tiloissa Barnahus-mallin** mukaisesti (rikosten lapsiuhreille annetaan usean viraston tukea ja suojelua saman katon alla) ja että **maksutonta psykologista tukea on saatavilla kaikille sitä tarvitseville haavoittuvassa asemassa oleville uhreille niin pitkään kuin se on tarpeen.** Tähän sisältyisi tukipalvelujen sekä lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten kansallinen koordinointi sekä ikätasoa vastaavan tuen ja uhrien tarpeisiin kattavasti vastaavan suojelun antaminen.
- Vaihtoehto III.2: **Vaihtoehto III.1 + Varmistetaan, että erityistukipalvelut ovat kaikkien haavoittuvassa asemassa olevien uhrien** saatavilla. Tähän sisältyisi tukipalvelujen sekä lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten kansallinen koordinointi (ei välttämättä samoissa tiloissa). Erityistukipalvelut sisältäisivät maksuttoman **psykologisen tuen kaikille haavoittuvassa asemassa oleville uhreille niin pitkään kuin se on tarpeen**, jos tällaisen tuen tarve todetaan henkilökohtaisessa arvioinnissa. Tämä perustuisi direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa olevaan nykyiseen säännökseen, jonka mukaan näitä palveluja annetaan, jos niitä on saatavilla.
- Vaihtoehto III.3: **Vaihtoehto III.1 + Varmistetaan, että erityistukipalvelut ovat kaikkien haavoittuvassa asemassa olevien uhrien** (ei pelkästään lasten) saatavilla. Palvelut voidaan tarjota samoissa tiloissa tai Barnahus-malliin perustuvan keskitetyn yhteyspisteen kautta. Varmistetaan, että erityistukipalvelut tarjoavat **maksutonta psykologista tukea niin pitkään kuin se on tarpeen kaikille rikoksen uhreille** (ei pelkästään haavoittuvassa asemassa oleville uhreille). Tämä tukitarve olisi määritettävä henkilökohtaisen arvioinnin aikana.

Analyysin ja arvioinnin mukaan **parhaaksi arvioitu vaihtoehto on III.2.**

Erityistavoite 4

- Vaihtoehto IV.1: Otetaan käyttöön uhrien oikeus **oikeudelliseen tai hallinnolliseen apuun** sekä **valitsemansa henkilön läsnäoloon** koko rikosoikeudellisten menettelyjen ajan riippumatta siitä, onko uhri menettelyjen virallinen osapuoli. Otetaan käyttöön uhrien oikeus **riitauttaa rikosoikeudellisissa menettelyissä tehdyt, heitä suoraan koskevat päätökset.** Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että uhrit voivat riitauttaa tällaiset päätökset riippumatta heidän asemastaan rikosoikeudellisissa menettelyissä ja tuomioistuINVALVONNAN periaatteen mukaisesti.
- Vaihtoehto IV.2: **Vaihtoehto IV.1 + muutos** direktiivin 13 artiklan mukaiseen **oikeusapua koskevaan**

oikeuteen, joka nykyisellään rajoittuu uhriin, jotka ovat rikosoikeudellisten menettelyjen osapuolia. Oikeutta laajennettaisiin sen varmistamiseksi, että vähävaraiset uhrit saavat oikeusapua **riitauttaessaan oikeuksiaan koskevat päätökset rikosoikeudellisten menettelyjen aikana.** Edellytykset tai menettelysäännöt, joiden nojalla uhri voi saada oikeusapua, määritetään edelleen kansallisessa oikeudessa.

- Vaihtoehto IV.3: Säädetään uhrien **oikeudesta osallistua virallisena osapuolena rikosoikeudellisiin menettelyihin** riippumatta nykyisistä kansallisen lainsäädännön mukaisista rajoitteista. Tämän seurauksena uhrien nykyisiä direktiivin mukaisia oikeuksia osallistua rikosoikeudellisiin menettelyihin, kuten oikeutta tutustua tapauksen asiakirja-aineistoon ja saada oikeusapua, sovellettaisiin uhriin rikosoikeudellisten menettelyjen aikana.

Analyysin ja arvioinnin mukaan **parhaaksi arvioitu vaihtoehto on IV.1.**

Erityistavoite 5

- Vaihtoehto V.1: Otetaan käyttöön **uhrien oikeus saada rikosoikeudellisen menettelyn kuluessa päätös rikoksentehtäjän velvoittamisesta korvauksen maksamiseen** ilman nykyistä direktiivin 16 artiklan mukaista poikkeusta, joka koskee tilanteita, joissa tällainen päätös tehdään kansallisen oikeuden mukaan toisessa oikeudellisessa menettelyssä.
- Vaihtoehto V.2: **Vaihtoehto V.1 +** Luodaan velvoite, jonka mukaan **jäsenvaltiot maksavat korvauksen, joka on määrätty rikoksentehtäjän maksettavaksi, uhrille etukäteen välittömästi tuomion jälkeen** ja perivät korvauksen sen jälkeen takaisin rikoksentehtäjältä.
- Vaihtoehto V.3: Määritetään **valtion maksamaa korvausta koskevat vähimmäisvaatimukset muuttamalla vuonna 2004 annettua korvauksia koskevaa direktiiviä.** Tähän sisältyisi korvauksia koskevan direktiivin soveltamisalan laajentaminen kaikkiin rikoksiin (ei pelkästään tahallisiin väkivaltarikoksiin). Määritetään vähimmäisvaatimukset valtion maksamien korvausten saamista koskeville ehdoille muuttamalla vuonna 2004 annettua korvauksia koskevaa direktiiviä (myös hallinnollisia määräaikoja, jotta tapaukset käsitellään kohtuullisessa ajassa, ja ehtoja, jotka koskevat korvauksen määrän määrittämistä).

Analyysin ja arvioinnin mukaan **parhaaksi arvioitu vaihtoehto on V.2.**

Parhaaksi arvioitujen vaihtoehtojen kokonaisuus koostuu vaihtoehdoista I.2, II.2, III.2, IV.1 ja V.2. Tämä yhdistelmä saa korkeimmat pisteet kaikista kriteereistä, ja sen odotetaan tuovan eniten hyötyjä uhreille kaikkialla EU:ssa. Samalla siinä otetaan huomioon oikeusperustan rajoitukset ja EU:n toiminnan oikeasuhteisuuden periaate.

Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Suurin osa sidosryhmistä tukee direktiivin tarkistamista. Kaikista vaihtoehdoista keskusteltiin ja niitä pohdittiin uhrien tukijärjestöjen edustajien, jäsenvaltioiden viranomaisten ja EU:n virastojen, kuten Euroopan unionin perusoikeusviraston ja Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust), kanssa. Lisäksi asiasta keskusteltiin komission rikosoikeuden asiantuntijaryhmässä, joka koostuu tutkijoista ja alalla toimivista ammattilaisista. Lisätietoa saatiin useissa julkisissa kuulemisissa. Kaikki vaihtoehdot saivat sidosryhmien laajan tuen, mutta jotkin jäsenvaltiot suhtautuivat vastahakoisesti vaihtoehtoon IV.3, koska se olisi ristiriidassa tiettyjen oikeusperinteiden kanssa.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole,

päävaihtoehtojen hyödyt)?

Parhaaksi arvioidun vaihtoehtokokonaisuuden odotetaan vastaavan tehokkaasti tärkeimpiin ongelmiin ja täyttävän yleiset ja erityiset tavoitteet. Vaihtoehtoilta odotetaan olevan merkittäviä myönteisiä vaikutuksia uhrien oikeuksiin. Niiden odotetaan muun muassa parantavan tiedonsaantia ja tuen ja suojelun saatavuutta sekä osallistumista rikosoikeudellisiin menettelyihin, korvaukset mukaan luettuna. Kaiken kaikkiaan tämä parantaa uhrien oikeussuojan saatavuutta ja heidän perusoikeuksiensa suojelua. Nämä uhreille koituvat hyödyt voivat tuottaa laajempia yhteiskunnallisia hyötyjä, kuten parantaa jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien toimintaa sekä vähentää rikosten ilmoittamatta jättämistä ja yleisesti ottaen rikollisuutta. Parhaaksi arvioidulla toimenpidekokonaisuudella varmistetaan kaikkien vaihtoehtojen täytäntöönpanon yhteisvaikutukset, koska ne on suunniteltu tukemaan toisiaan (esimerkiksi parempi tiedonsaanti parantaa tuen saatavuutta, mikä parantaa uhrien osallistumista rikosoikeudellisiin menettelyihin).

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

	Hyödyt (miljoonaa euroa) Skenaario keskipitkä aikaväli – 5 vuotta; sosiaalinen diskonttokorko 3 % ¹	Kustannukset (miljoonaa euroa) Keskimääräiset ala- ja yläraajat – 5 vuotta; sosiaalinen diskonttokorko 3 %	Nettohyöty (miljoonaa euroa) – 5 vuotta; sosiaalinen diskonttokorko 3 %
Vaihtoehto I.2	1 388	231	6
Vaihtoehto II.2	1 488	25	59
Vaihtoehto III.2	10 217	9 336	1
Vaihtoehto IV.1	266	255	1
Vaihtoehto V.2	9 732	8 897	1
YHTEENSÄ	23 091	18 743	1,2

Mitkä ovat vaikutukset pieniin ja keskikokoisiin yrityksiin (pk-yritykset) ja kilpailukykyyn?

Pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn ei odoteta kohdistuvan merkittäviä vaikutuksia. Joitakin hyötyjä voidaan odottaa aiheutuvan ammattihenkilöille, jotka tarjoavat uhreille oikeusapua tai psykologista tukea pk-yrityksissä, koska heidän liiketoimintansa kasvaa aloitteen seurauksena.

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Tarkistetun direktiivin täytäntöönpanoon liittyvistä kustannuksista vastaavat pääasiassa jäsenvaltiot. EU:lle aiheutuu kustannuksia parhaiden käytäntöjen vaihdon ja koordinoitavien toimien varmistamisesta, uhrien oikeuksia käsittelevän foorumin ja uhrien oikeuksien eurooppalaisen verkoston toiminta mukaan luettuna. Kallein vaihtoehto liittyy kohdennettujen ja yhdenmukisten tukipalvelujen tarjoamiseen kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville uhreille. Tähän sisältyisi myös Barnahus-malli. Kaikkien vaihtoehtojen hyödyt ovat suuremmat kuin kustannukset. Suurimmat hyödyt ovat kuitenkin muita kuin taloudellisia.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Merkittävimpiä vaikutuksia ovat uhrien perusoikeuksien parempi toteutuminen koko EU:ssa. Tämä koskee myös tiettyjä ehdottomia perusoikeuksia (kuten oikeutta henkilökohtaiseen suojeluun tapauksissa, joihin liittyy väkivallan uhka tai hengenvaara), sekä myönteisiä välillisiä sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia. Aloitteella edistetään yhdenvertaista tiedonsaantia ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia suojeluun, tukeen, oikeussuojan toteutumiseen ja korvauksiin. Siten sillä tarjotaan kaikille uhreille yhdenvertaisemmat mahdollisuudet käyttää oikeuksiaan. Tämä

¹ Paremmen sääntelyn suuntaviivojen välineessä 64 suositeltu sosiaalinen diskonttokorko.

edistää merkittävästi YK:n kestävä kehityksen tavoitetta 10, jonka tarkoituksena on vähentää eriarvoisuutta. Koska aloitteen yleisenä tavoitteena on lisätä luottamusta rikoksen uhreja tukeviin instituutioihin ja palveluihin, sillä myös edistetään oikeusvaltioperiaatetta ja varmistetaan oikeussuojan yhdenvertainen saatavuus ja edistetään siten kestävä kehityksen tavoitetta 16. Kokonaisuudessaan rikoksen uhrien parempi tukeminen vaikuttaa myönteisesti paitsi uhrien perusoikeuksiin, myös sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen sekä kansallisiin ja EU:n oikeusjärjestelmiin.

Miten suhteellisuusperiaate toteutuu?

Kaikki parhaaksi arvioidun vaihtoehtokokonaisuuden toimenpiteet perustuvat uhrien oikeuksia koskevan direktiivin säännöksiin ja ovat jo käytössä useimmissa jäsenvaltioissa. Ne ovat kaikki osoittautuneet erityisen toimiviksi tässä vaikutustenarvioinnissa esitettyjen ongelmien käsittelyssä. Toimenpidepaketissa määritetään vähimmäisvaatimukset. Suhteellisuusperiaate on otettu huomioon myös eri vaihtoehtojen kustannusten laskennassa. Toimenpiteiden oikeasuhteisuutta arvioitiin ja testattiin huolellisesti sidosryhmien kanssa. Ehdotettu toimenpidepaketti täyttää lainsäädäntöä koskevan kriteerin, jonka mukaan se rajoittuu vähimmäisvaatimusten määrittämiseen.

D. Seuranta

Säännöllinen seuranta perustuu tietoihin, jotka jäsenvaltioiden on raportoitava komissiolle. Lisäksi komissio aikoo arvioida aloitteen täytäntöönpanoa sen arvioimiseksi, missä määrin sen avulla on saavutettu sen politiikkatavoitteet (neljä muuta arviointikriteeriä ovat tehokkuus/yksinkertaistamispotentiaali, johdonmukaisuus, merkityksellisyys ja EU:n tason lisäarvo). Arviointi perustuu eri vaihtoehtojen toteutusta koskeviin indikaattoreihin.